

INFO BUSINESS NEWSLETTER

Udruženje poslodavaca FBiH

Maj 2014. godine

Broj 25

Održan okrugli sto "Zakonodavstvo EU i Zakon o radu FBiH"

**Mladenu Pandureviću, direktoru UP
FBiH produžen mandat za još 4
godine**

**Udruženje poslodavaca FBiH traži od
Vlade FBiH da pokrene postupak ocjene
ustavnosti Zakona o vodama FBiH**

UDRUŽENJE POSLODAVACA FBIH ODRŽALO XX PROŠIRENU SJEDNICU UPRAVNOG ODBORA

Dana 05. maja 2014. godine u Konjicu održana je XX proširena sjednica U.O. Udruženja poslodavaca FBiH.

Na XX proširenoj sjednici Upravnog odbora UP FBiH koja je održana u Konjicu razmatrao se slijedeći dnevni red;

1. Usvajanje zapisnika sa XIX proširena sjednice U.O.;
2. Razmatranje materijala za 101-25 sjednicu ESV-a;
 - a) Izvještaj sa tematske, 107. sjednice Vlade Federacije BiH;
 - b) Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o turističkim zajednicama i unapređenju turizma u Federaciji BiH;
 - c) Nacrt zakona o porezu na dobit;
 - d) Zahtjev za učešće socijalnih partnera u upravljačkim strukturama sistema socijalne sigurnosti;
 - e) Zahtjev za ocjenu ustavnosti pojedinih odredbi kantonalnih Zakona o šumama;
3. Informacija sa tematske sjednice Vlade Federacije BiH;
4. Imenovanje direktora Udruženja poslodavaca FBiH;
5. Tekuća pitanja.

Direktor Udruženja je ukratko prezentirao izvještaj sa tematske sjednice Vlade Federacije BiH , na kojoj su prisustvovali predstavnici Udruženja poslodavaca FBiH. Na navedenoj sjednici od Vlade je zatraženo da se izjasne po svakoj tačci Prijedloga mjera za izlazak iz ekonomski i društvene krize. Pandurević je naglasio da je Vlada FBiH ozbiljno uzela u razmatranje Prijedlog navedenih mjeru ali da ministarstva nisu.

Donešen je zaključak da se pored Pandurevića i Fijuljanina uključi veći broj poslodavaca u vezi analize svih tačaka Prijedloga mjeru.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o turističkim zajednicama i unapređenju turizma u Federaciji BiH nije adekvatan , te je potrebno napraviti novi Prijedlog ovog Zakona . Potrebno je insistirati kod Ministarstva turizma i okoliša FBiH da oformi radnu grupu koja će raditi na pripremi Prijedloga novog zakona i to u što kraćem roku.,

XX proširena sjednica održana je Konjicu

Franjo Bijakšić, Hrvatska pošta d.d., Vejsil Huremović, Sisecam soda d.d. i Hamed Šivšić, BIHATEAM d.o.o.

Po tačci 2.(c) zaključeno je da poslodavci nisu zadovoljni sa Nacrtom Zakona o porezu na dobit, te da je potrebno od Vlade FBiH i resornog ministarstva tražiti da se u narednih 20 dana organizuje okrugli sto na kojem bi se diskutovalo o Nacrtu ovog zakona.

Na okruglom stolu Udruženje poslodavaca FBiH bi dalo svoje konkretne prijedloge, te je na isti potrebno pozvati i predstavnike međunarodnih organizacija.

O uključivanju socijalnih partnera u upravljačke strukture sistema socijalne sigurnosti je Udruženje poslodavaca u više navrata raspravljalo.

Udruženje je poslalo Vladi FBiH Zahtjev za učešće socijalnih partnera u upravljačkim strukturama sistema socijalne sigurnosti u kojem se traži da predstavnici poslodavaca budu dio upravnih odbora PIO/MIO, Zavod za zapošljavanje, Zavod za zdravstveno osiguranje itd.

Udruženje poslodavaca FBiH je uputio Vladi FBiH da u svoje ime pošalju Zahtjev za ocjenu ustavnosti pojedinih odredbi kantonalnih Zakona o šumama.

Članovi XX proširene sjednice Upravnog odbora UP FBiH

Produžen mandat direktoru UP FBiH Mladenu Pandureviću

Na XX proširenoj sjednici Upravnog odbora mandat direktoru Udruženja produžen je za još 4 godine.

Mladen Pandurević je direktor Udruženja posljednje 4 godine i u svom mandatu je napravio veliki broj pozitivnih promjena u radu Udruženja poslodavaca FBiH.

Obzirom da je započet veliki broj aktivnosti, te da je Pandurević vrlo dobro obavljao svoju funkciju i da je na najbolji način predstavljao Udruženje, Upravni odbor je donio jednoglasnu odluku o produženju mandata direktora UP FBiH

Mladen Pandurević, direktor UP FBiH

Nakon završene sjednice, Upravni odbor je razmatrao dvije dodatne tačke dnevnog red i to;

6. Održavanje okruglog stola "Zakonodavstvo EU i Zakon o radu FBiH",
7. Povećanje akcize u iznosu od 10 pfeninga po litru gorina.

Mladen Pandurević je obavijestio članove U.O. o održavanju okruglog stola "Zakonodavstvo EU i Zakon o radu FBiH", a koji organizuje Udruženje poslodavaca FBiH i Međunarodna organizacija rada (ILO).

Na okrugli sto pozvani su svi članovi U.O. da aktivno učestvuju u radu okruglog stola, te da daju svoj maksimalan doprinos u vezi donošenja novog Zakona o radu FBiH, na kojem se radi već nepunih 6 godina.

Predsjednik U.O. je informisao članove U.O. o inicijativi Vlade FBiH za povećanjem akcize u iznosu od 10 pfeninga po litru goriva. Ovu inicijativu Vlada je uputila Upravnom odboru Uprave za indirektno oporezivanje.

Stav U.O. Udruženja poslodavaca jeste da povećanje akcize za 10 pfeninga po litru goriva nije prihvatljiv jer je to novi namet za privrednike, te da bi povećanjem cijene goriva došlo do lančanog povećanja drugih proizvoda.

Domaćin XX proširene sjednice bila je kompanija Alat d.o.o. iz Konjica

Održan okrugli sto na temu "Zakonodavstvo EU i Zakon o radu FBiH"

Nataša Novaković, HUP

„Zakonodavstvo Evropske unije i Zakon o radu Federacije Bosne i Hercegovine“ tema su okruglog stola koji je u organizaciji Udruženja poslodavaca FBiH (UPBiH), Asocijacije poslodavaca BiH (AP FBiH) i Međunarodne organizacije rada (ILO) održan u Sarajevu.

Zakon o radu FBiH je komplikovan i njegova je primjena izuzetno nepovoljna za poslodavce zbog toga što sadrži rješenja koja nisu usaglašena s Konvencijama ILO-a, direktivama EU i praksom zemalja EU, ocjena je organizatora današnjeg skupa.

Savjetnica za pravne poslove iz Hrvatske udruge poslodavaca (HUP) Nataša Novaković prezentirala je iskustva Hrvatske rekavši u kontekstu novog zakona o radu u Hrvatskoj da je HUP sada pri kraju pregovora.

- Neke izmjene smo donijeli prije godinu dana u dogovoru sa socijalnim partnerima. Nakon toga počela je druga faza pregovora o interesnim pitanjima i to traje već više od godinu dana. Zakon je trenutno u Saboru između dva saborska čitanja, i do kraja ljeta bi trebao biti donesen - kazala je Novaković.

Ona je dalje objasnila da se HUP-u čini da zakon i njegove izmjene nisu revolucionarne, već se radi se o manjim izmjenama koje se tiču interesnih pitanja.

- Kamen spoticanja je radno vrijeme i o tome smo imali jako puno debata sa sindikatima. Međutim, to nije nešto što bi ugrožavalo prava radnika. Mi tražimo da se radno vrijeme fleksibilizira kao u EU i to je naš osnovni uvjet. Prilikom pregovora došli smo do kompromisa - istaknula je ona.

Pojasnila je da je osim radnog vremena, kamen spoticanja i pitanje bolovanja.

- U hrvatskom zakonodavstvu bolovanje prekida tijek otkaznog roka. Možete godinama biti na bolovanju, a otkaz ne može postati valjan. U konačnici teško je reći šta će se desiti, da li će se dopustiti period od šest mjeseci bolovanja koje može da koči otkaz ili će se to potpuno ukinuti - kazala je Novaković.

Na novinarsko pitanje koliko je sličan prijedlog zakona BiH s hrvatskim i šta bi to BiH trebala da učini, ona je odgovorila da su neka pitanja u BiH dobro uređena, a neka nisu u skladu s direktivama EU.

- Ono što je dobro u vašem zakonu je nešto što mi nikako nismo uspjeli ostvariti, a to je da se pauza ne uračunava u radno vrijeme. To smo mi pokušali uvesti u Hrvatskoj ali nismo uspjeli. S druge strane, godišnji odmori vam nisu uređeni sukladno EU, kao ni kolektivni ugovor - istaknula je Novaković, i dodala da BiH ima dosta stvari koje treba uskladiti s EU, kao npr. prekovremeno radno vrijeme koje je isto uređeno kao i u Hrvatskoj.

Direktor APBiH, Alija Remzo Bakšić je na upit novinara kakav je stav APBiH o pitanju kolektivnog ugovora BiH, što je i najkritičnije pitanje, odgovorio da APBiH već godinama upozorava i traži da se kroz zakon definira na koji način se sklapaju opšti kolektivni i granski kolektivni ugovori, te koji je njihov rok trajanja, pod kojim okolnostima se mijenjaju.

Alija-Remzo Bakšić, direktor AP BiH

Prof.dr.sc. Jasmina Gradaščević-Sijerčić

- To je ono o čemu još ne možemo da se dogovorimo sa sindikatima. Zbog loše napravljenog kolektivnog ugovora sindikati ili oni koji nisu zadovoljni svojim statusom u preduzećima, pokreću tužbe protiv svoje vlastite kompanije, a nisu svjesni da na taj način ugrožavaju svoju kompaniju i dovode u pitanje ne samo svoja nego i radna mjesta svojih kolega - objasnio je Bakšić.

Naglasio je da APBiH želi da novi pristup pravljenja opštег kolektivnog ugovora bude precizniji i da bude baziran na ekonomskim rezultatima poslovanja.

- Naime, od rezultata rada u tržišnoj ekonomiji koja ima svoja pravila, zavise i nivoi prava koja možete steći - kazao je Bakšić.

Na pitanje kolektivnih ugovora u RS-u gdje je postojao pritisak da se izmijeni zakon jer se poslodavcima daje prevelika moć i da li je to slučaj i u FBiH, Bakšić je objasnio da nije sve krivica poslodavaca.

- Koja je to moć poslodavca? On radi u okvirima koje određuje država, a ako država ima nepovoljan poslovni ambijent zbog visokih izdvajanja po zakonu o porezima, te visokih izdvajanja po doprinosima, poslodavac onda nema širok manevarski prostor - smatra Bakšić.

On je mišljenja da ako BiH hoće da dinamizira ekonomiju i potakne stvaranje novih radnih mesta, onda treba prvenstveno razmišljati o malim i mikropreduzećima jer je to način da se pokrene biznis i zaposle ljudi.

- Danas je u radu vlade ekonomski politika nepoznata

kategorija. Sustavne mjere ekonomski politike uopšte ne postoje i vlada bi trebala da počne o tome razmišljati - istaknuo je Bakšić, i dodao da treba stvoriti prostor za otvaranje radnih mesta, jer s povećanjem broja radnih mesta rastu i prihodi budžeta.

Što se tiče pitanja promjena u Zakonu o radu FBiH da bi se uskladio s direktivama i standardima EU, šefica Katedre za Radno pravo na Pravnom fakultetu Univerziteta u Sarajevu Jasmina Gradaščević-Sijerčić, kazala je da odgovor na to pitanje nije jednostavan.

- Najkraće rečeno, te promjene tiču se segmenta individualnih radnih odnosa, radnog vremena, stabilnosti zaposlenja ali istovremeno i segmenta kolektivnih radnih odnosa s obzirom na otvorena pitanja i probleme u praksi - izjavila je Gradaščević-Sijerčić.

Učesnici na Okruglom stolu

Izvještaj sa okruglog stola

“Zakonodavstvo EU i Zakon o radu FBiH”

Udruženje poslodavaca FBiH, Asocijacija poslodavaca BiH uz finansijsku pomoć ILO-a organizovali su okrugli sto na temu „Zakonodavstvo EU i Zakon o radu FBiH“. Okrugli sto održan je 13. maja 2014. godine u hotelu „Bosnia“ sa početkom u 10:00 časova.

Na okruglom stolu održane su tri prezentacije;

- Prezentacija „Dobro poslovno okruženje“, Dragan Radić, viši specijalista za poslodavačka pitanja ILO,
- Prezentacija „Usklađivanje radnog zakonodavstva s direktivama EU, case study Croatia“, Nataša Novaković, Pravna savjetnica (HUP),
- Prezentacija “Zakon o radu FBiH-stanje i izmjene”, prof. dr. sc. Jasmina Gradaščević-Sijerčić, Šefica katedre za Radno pravo Pravnog fakulteta u Sarajevu.

Okrugli sto je namijenjen menadžerima, predstavnicima realnog sektora, medijima, te drugim institucijama.

Od 72 učesnika, 9 su bili predstavnici UP FBiH, AP BiH i gosti predavači, a 63 učesnika su bili predstavnici privrede, resornog ministarstva, ambasada, privrednih komora iz zemalja EU, te predstavnici drugih udruženja i organizacija. Uvidom u registracijski list konstatovali smo da su na okruglom stolu učestvovali 70 posto direktori kompanija i članovi uprave, a 30 posto šefovi pravne i kadrovske službe.

Pored predstavnika Ministarstva rada i socijalne politike FBiH, Američke ambasade, te Privredne komore Švedske i Norveške, na skupu su prisustvovali zastupnici Parlamentarne Skupštine FBiH.

Važno je istaći da su na okruglom stolu učesnici dolazili iz različitih kantona i djelatnosti.

Teritorijalna zastupljenost; Kanton Sarajevo, Hercegovačko-

neretvanski Kanton, Hercegovačko-zapadna županija, Unsko-sanski Kanton, Srednjobosanski Kanton, Zeničko-dobojski Kanton, Tuzlanski Kanton, te predstavnici Republike Srpske. Zastupljenost po osnovu djelatnosti; Proizvodnja i prerada drveta, metalna industrija, industrija hrane i pića, hemija i nemetali, uslužna djelatnost, hotelijerstvo i ugostiteljstvo, finansijske djelatnosti, proizvodnja, kože, obuće i tekstila, IT djelatnost, špedicija, građevinska industrija, industrija naftnih derivata, djelatnost prevoza putnika , trgovina itd.

Na okruglom stolu konstatovano je da će se sa ekspertima iz ove oblasti obraditi sve sporne tačke Zakona o radu FBiH, te će se izvršiti uporedba sa rješenjima u Konvencijama ILO-a, Europskoj socijalnoj povelji oslanjajući se na iskustva referentnih udruženja iz okruženja i EU.

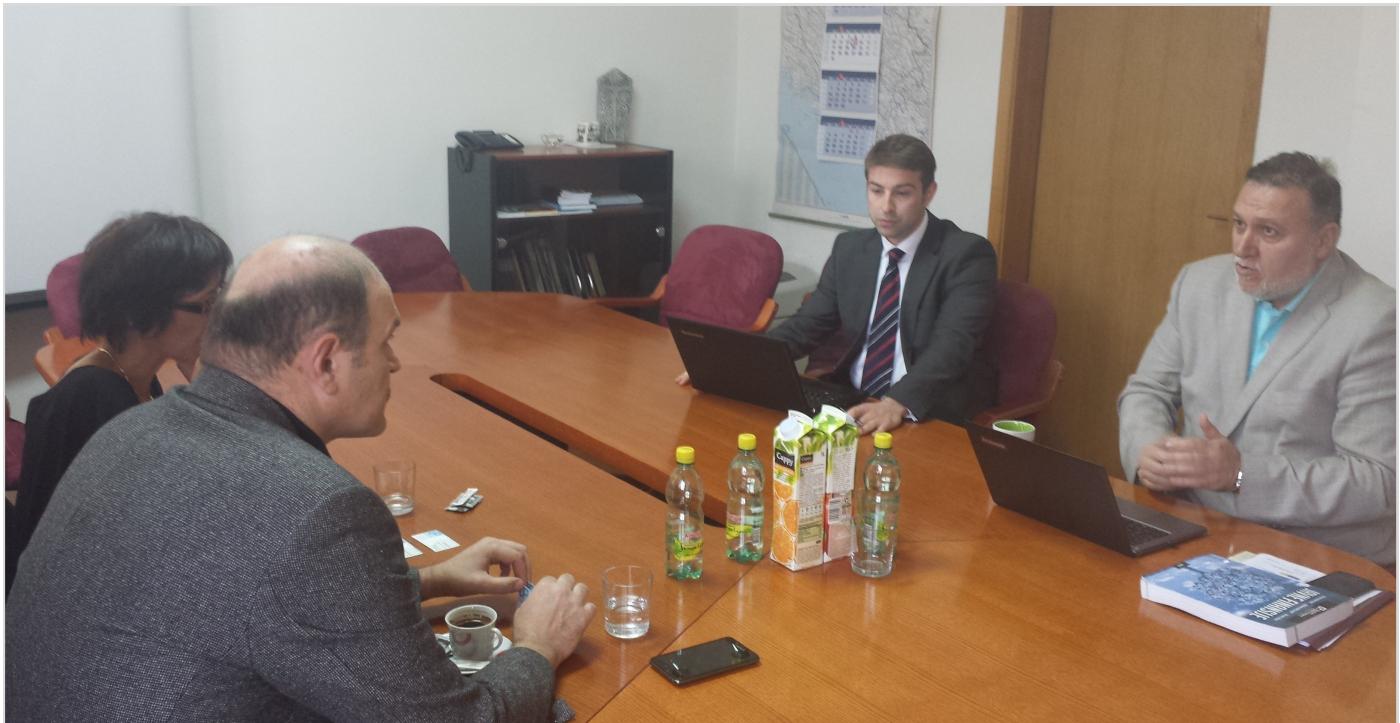
Također će se uraditi sveobuhvatna analiza postojećeg Zakona o radu FBiH i Prijedloga Zakona o radu FBiH. Na osnovu analize UP FBiH će pripremiti kompletan prijedlog izmjena i Zakona o radu FBiH.

Napominjemo da su okruglom stolu prisustvovali predstavnici elektronskih i printanih medija. Na skupu je bilo prisutno 6 predstavnika elektronskih i 4 predstavnika printanih medija. Direktor Udruženja poslodavaca FBiH je prije održavanja skupa, imao dva direktna javljana u radio emisije Federalnog i BH radija.

Prilozi i tekstovi su objavljeni u skoro svim TV kućama i printanim medijima, dok su internet portalni vijesti preuzimali od novinskih agencija koje su pisale o ovom događaju.

Nakon održanog okruglog stola sačinjeno je saopštenje za javnost koje je distribuirano na sve elektronske i printane medije u zemlji.

Udruženje poslodavaca FBiH posjetila francuska novinarka i reporterka, Florence Hartmann

G-đa Florence Hartmann, francuska novinarka i reporterka i g-din Mirza Galijatović su 29.04.2014. posjetili Udruženje poslodavaca, koje su predstavljali g-din Mladen Pandurević i g-din Seid Fijuljanin.

Govorilo se o predstojećim događajima na temu stogodišnjice Prvog svjetskog rata, planirano je da u periodu od 27. do 29. juna Bosnu i Hercegovinu posjeti delegacija Francuske u čijem sklopu će biti i renomirani predstavnici poslodavačkog

sektora.

Također, biće prisutno još i 70-80 poslodavaca iz cijelog svijeta koji su uticajni u svojim sektorima.

Ideja je da UPFBiH podrži ovu posjetu koja se dešava na visokom nivou, i to kroz animiranje svog članstva da prisustvuje određenim skupovima i susretima na kojima će moći da se povežu sa renomiranim poslodavcima, kako iz Francuske, tako i iz cijelog svijeta.

Posjeta Dragana Radića, viši specijalista za poslodavačka pitanja (ILO)

Direktor Udruženja poslodavaca FBiH i direktor Asocijacije poslodavaca BiH jučer su ugostili Dragana Radića, viši specijalista za poslodavačka pitanja (ILO). Na sastanku se razgovaralo o budućim aktivnostima UP FBiH i ILO-a, te o nastavku projekta o Zakonu o radu FBiH.

Dragan Radić je sugerisao da UP FBiH zatraži od predstavnika izvršne i zakonodavne vlasti usklađivanje zakona sa ratificiranim Konvencijama ILO-a i direktivama EU.

Na sastanku je izvršena evaluacija Okruglog stola

“Zakonodavstvo EU i Zakon o radu FBiH” koju su organizovali AP BiH i UP FBiH 13.05.2014. godine uz finansijsku pomoć ILO-a.

Nakon razgovora zaključeno je da će saradnja ILO-a i UP FBiH nastaviti saradnju kroz projekte koji su započeti u 2013.godini i 2014. godini.

Tempus BHQFHE

U sklopu BHQFHE Tempus projekta održan je sastanak i obavljena studijska posjeta Univerzitetu u Northamptonu (University of Northampton, UK). Ova posjeta je planirana projektnim aktivnostima, a njen cilj je bio da se pristupi aktivnostima izrade kvalifikacionog okvira za visoko obrazovanje u BiH.

Udruženje poslodavaca je iznijelo svoje stavove i mišljenja o tome kakvi bi kriteriji trebali da se uzmu u obzir prilikom izrade prijedloga KO. U periodu od 23.-27. 04. 2014. godine predstavnik UPFBIH, Seid Fijuljanin, zajedno sa predstvincima ostalih partnera u projektu je upoznat sa iskustvima domaćina u sklopu Evropskog kvalifikacijskog okvira za visoko obrazovanje (QF-EHEA) i Evropskog kvalifikacijskog okvira za cjeloživotno učenje (EQF LLL), kao i sa praksom Univerziteta u Northamptonu kada je u pitanju saradnja sa poslodavačkim sektorom.

Osnovni cilj Tempus projekta BHQFHE je podrška strukturalnoj reformi sistema visokog obrazovanja u BiH kroz razvoj BiH kvalifikacionog okvira za visoko obrazovanje u skladu sa državnim prioritetima i njegova implementacija na različitim institucionalnim nivoima.

Pored javnih univerziteta iz BiH u projektu učestvuju i predstavnici bosanskohercegovačkih društvenih i preduzetničkih zajednica, te pojedini evropski univerziteti kao npr. Univerzitet u Paderbornu (Njemačka), Univerzitet u Northamptonu (UK), Univerzitet Lleida (Španija) i Univerzitet Limerick (Republika Irska).

U okviru TEMPUS projekta Kvalifikacioni okvir za visoko

obrazovanje u BiH održan je sastanak ekspertne grupe, čiji je domaćin bio Univerzitet u Northamptonu.

Na sastanku su prisustvovali svi partneri projekta, među kojima i predstavnik Udruženja poslodavaca. Cilj sastanka je bio da se definišu ciljevi ekspertne grupe koje će, svaka u svom domenu, raditi na aktivnostima izrade kvalifikacionog okvira.

Uspostavljeno je šest radnih grupa, a svaka se sastoji od sedam članova (ukupno 42 predstavnika obrazovnog sektora, tržišta rada, poslodavaca, akademije i predstavnika ostalih sudionika).

Kriterijum po kom su birani predstavnici je preuzet iz okvira koji je usvojila Strateška grupa po kriteriju Agencije za visoko obrazovanje BiH. Predstavnici će proći kroz niz obuka za razvoj i provođenje praksi i procedura o kvalifikacijama na državnom i institucionalnom nivou.

Univerzitet u Northamptonu je pružio korisnu obuku o tome kako se sistem osiguravanja kvaliteta i kvalitetnog kvalifikacionog okvira može uspostaviti i održati.

Kroz ovaj, ali i naredne sastanke predstavnici ekspertnih i radnih grupa će biti upoznati sa najboljom praksom iz zemalja EU, ali i načinima pomoći kojih se te prakse najbolje mogu prilagoditi Bosni i Hercegovini. Na osnovu stečenih znanja i obuke napraviti će se takozvani sektorski okviri (nivoi: B.A, M.A, Ph.D), kao i smjernice za postizanje svih spomenutih ciljeva.

Učesnici studijske posjete u Northampton, UK

Udruženje poslodavaca FBiH traži od Vlade FBiH da pokrene postupak ocjene ustavnosti Zakona o vodama FBiH

Početkom mjeseca maja Udruženje poslodavaca FBiH je uputilo Vladi Federacije BiH zahtjev za pokretanjem ocjene ustavnosti Zakona o vodama FBiH. Razlog za ovim zahtjevom jeste taj što je nekim odredbama ovog Zakona narušena vladivana prava, počinjena je diskriminacija, te je učinjena povreda prava na imovinu.

OCJENA USTAVNOSTI

Zakona o vodama FBIH, Službene novine FBIH broj: 70/06

Razlozi za pokretanje postupka ocjene ustavnosti su sljedeći:

Narušen je princip vladavine prava

Član 46. stav 1. Zakona o vodama propisuje da je svakome dozvoljeno koristiti vodu običnim načinom koji ne zahtijeva posebne naprave i ne isključuje druge od jednakog korištenja vode (opća upotreba vode). Sasvim je logično da opću vodnu naknadu trebaju plaćati svi građani. Naime, Zakon o vodama propisuje obavezu plaćanja vodne naknade samo pravnim licima koja obavljaju djelatnost, tačnije registruju se kod nadležnog organa.

Također, isti subjekti su već obavezni plaćanja naknada za različite vrste ekonomski eksploracije vode, i to nije sporno. Naknada i jeste vrsta davanja za određenu korist. Osnovni princip bi trebao biti da određene vrste javnih prihoda plaćaju oni koji imaju korist od nekog javnog dobra ili koji svojim djelovanjem negativno utiču na postojanje nekog opštег dobra. Takve su naprimjer:

naknada za korištenje površinskih i podzemnih voda koja obuhvata zahvatanje: vode za javno vodosnabdijevanje, vode i mineralne vode koja se koristi za flaširanje vode, vode za navodnjavanje, vode za uzgajanje ribe u ribnjacima, vode za industrijske procese, uključujući i termoelektrane, vode za druge namjene.

posebna naknada za vađenje materijala iz vodotoka koja se obračunava se po $1m^3$ izvađenog materijala,
naknada za zaštitu od poplava i sl.

Sa druge strane, organi uprave nisu obavezni na plaćanje ove naknade, kao što su naprimjer ministarstva, općine, kantoni i dr. Postoji neravnopravnost u odnosu na Zakonom propisane subjekte plaćanja. Naime, vodnu naknadu plaćaju samo određena pravna lica, a vodno javno dobro svi koriste.

Sve države u Evropi su rješile pitanje parafiskalnih nameta koji opterećuju privredni sektor. Uzmimo za primjer Hrvatsku, kao jednu od zemalja regiona, koja je u 2013. godini ukinula niz parafiskalnih nameta, među kojima je i opća vodna naknada. Kroz 259 nameta koji su propisani raznim Zakonima do 2013. godine, građani i kompanije su finansirale državu godišnje sa 6,3 milijarde kuna.

Vlada je ukinula samo manji dio (oko 50 parafiskalnih nameta) čime će građani i privrednici uštedjeti 675 milijuna kuna. Uštedom poslodavca koji se navodi kao isplatilac navedene naknade, otvara se mogućnost zapošljavanja novog kadra, povećanja plata zaposlenim licima i niz drugih pozitivnih efekata uštede.

Diskriminacija

Naplata opće vodne naknade pravnim licima koja obavljaju djelatnost i registruju se kod nadležnih organa, predstavlja diskriminaciju u odnosu na organe uprave koji ne plaćaju ovaj parafiskalni namet. Već smo spomenuli da je vodno javno dobro od koristi svim građanima FBIH. Posljedica ovakve zakonske regulative je diskriminacija u odnosu na subjekte plaćanja opće vodne naknade. Svi koristimo vodu u njenoj opštoj upotrebi, a samo neki subjekti plaćaju naknadu za isto.

Zabранa diskriminacije propisana je Ustavom FBIH i Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, koja čini sastavni dio Ustava i na taj način ima primat nad domicilnim pravom.

Član 14. iste Konvencije propisuje sljedeće:

„Uživanje prava i sloboda predviđenih u ovoj Konvenciji obezbeđuje se bez diskriminacije po bilo kom osnovu, kao što su pol, rasa, boja kože, jezik, vjeroispovijest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno porijeklo, veza s nekom nacionalnom manjinom, imovno stanje, rođenje ili drugi status.“ U Ustavu FBIH je propisano da će Federacija osigurati primjenu najvišeg nivoa međunarodno priznatih prava i sloboda. Naime, Konvencija nabraja osnove na kojima se zasniva diskriminacija, ali formulacijom odredbe „ili drugi status“ ostavlja prostor i za druge osnove na kojima se zasniva diskriminacija. To znači da je zabranjena diskriminacija po bilo kojem osnovu, kao zagarantovano pravo svakog pojedinca. Također, država mora imati objektivno i razumno opravdanje za svako različito postupanje sa pojedincima koji se nalaze u sličnom položaju. To je standard koji se mora poštovati prilikom primjene Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda. Donoseći Zakon o vodama, Parlament FBIH je postupio upravo suprotno. Zakon propisuje obavezu plaćanja opće vodne naknade samo određenim licima, te na taj način postoji diskriminacija lica koja plaćaju navedenu naknadu.

Ustav FBIH također propisuje zabranu diskriminacije u korpusu osnovnih prava i sloboda koje uživaju svi na teritoriji FBIH. Ustav je najviši pravni akt, te svi ostali akti moraju biti u skladu sa ustavom. Međutim, Zakon o vodama u odredbi člana 169. predviđa diskriminaciju i na taj način nije u skladu sa Ustavom. Zakonodavna vlast nije uzela u obzir prava i slobode koje se propisuju Ustavom, Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i njenim Protokolima, prilikom donošenja Zakona o vodama. Samim tim, Parlament FBIH je donoseći Zakon o vodama, postupio suprotno Ustavu FBIH.

Povreda prava na imovinu

Opća vodna naknada propisana Zakonom o vodama, predstavlja povredu prava na imovinu pravnih lica koja su istim zakonom propisana kao obaveznici navedene naknade. Naime, naplaćuje im se naknada za korištenje vode kao javnog dobra od kojeg svi građani imaju koristi.

Pravo na mirno uživanje imovine propisano je članom 1. stav 1. Protokola 1. Uz Konvenciju o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda:

„ Svako fizičko i pravno lice ima pravo mirno uživati u svojoj imovini. Niko ne može biti liшен imovine, osim u javnom interesu, pod uslovima predviđenim zakonom i općim načelima međunarodnog prava.“ Navedeni član 1. Protokola propisuje mogućnost ograničenja prava na imovinu fizičkih i pravnih lica, uz kumulativno ispunjenje tri uvjeta.

Ukoliko je propisivanje opće vodne naknade u javnom interesu, onda bi obaveznici trebali biti svi građani. Isti uslov ne može poslužiti kao razlog za ograničenje imovine. Samim tim, nema kumulativnog ispunjenja sva tri uvjeta, te se isto ograničenje prava na imovinu ne može opravdati.

Član 1. Stav 2. Protokola br. 1 uz Konvenciju o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda glasi:

„ Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne utiču na pravo države da primjenjuje takve zakone koje smatra potrebnim da bi nadzirala korištenje imovine u skladu sa općim interesima ili da bi osigurala naplatu poreza ili drugih doprinosa ili kazni.“

Dakle državi jeste ovim članom ostavljeno široko polje slobodne procjene, međutim isti član ne podrazumijeva nepravedno prisvajanje moći od strane države. Naplata opće vodne naknade samo određenim pravnim i fizičkim licima predstavlja upravo to. Sasvim je logično da naknadu plaća lice koje ima koristi od javnog dobra.

Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i njeni Protokoli čine sastavni dio ustava u BiH i FBIH, te imaju prioritet u odnosu na domicilne propise. U konkretnom slučaju, primjenjuje se domaći propis koji povrjeđuje pravo na imovinu. Isto pravo zagarantovano je svim pojedincima navedenom Konvencijom i Ustavom FBIH.

Ustav FBIH također u korpusu osnovnih ljudskih prava i sloboda propisuje pravo na imovinu. Zakon o vodama krši pravo na imovinu pravnih lica koja obavljaju djelatnost, te nije u skladu sa odredbama Ustavama.

Međunarodna konferencija "Izazovi u zapošljavanju u vrijeme ekonomske krize"

Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, te partnera Federalnog zavoda za zapošljavanje i Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom organizuju međunarodnu konferenciju "Izazovi u zapošljavanju u vrijeme ekonomske krize", koja će se održati 20.i 21. maja 2014.godine u Čapljini. Međunarodna konferencija "Izazovi u zapošljavanju u vrijeme ekonomske krize" ima za cilj dati odgovore na pitanja:

- Razvoja aktivne politike zapošljavanja koja će imati snažan utjecaj na gospodarstvo zemlje,
- Ulaganja u ljudske resurse, koje je ključno za mobilnost i prilagodljivost radne snage
- Stvaranja novih radnih mjesta,
- Stvaranja novih vrijednosti i utjecaja na razvoj tvrtki i gospodarstva,
- Poticanja lokalnog razvoja, poboljšanja javnog upravljanja, te

rješavanja problema strukture i dugotrajne nezaposlenosti,

- Potreba tržišta rada, praćenja trendova i provođenja smjernica za rast i zapošljavanje
- Stvaranje lakšeg pristupa tržišta rada teško zapošljivim osobama, mladima, osobama s invaliditetom.

U cilju predstavljanja inozemnih iskustava u borbi s nezaposlenošću Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, zajedno s partnerima, pozvalo je na konferenciju predstavnike iz susjednih zemalja u okruženju, kako bi zajedničkim djelovanjem i razmjenom brojnih iskustava i praksi postigli bolje rezultate na određenim poljima.

Na Konferenciji će pored Olivere Hiler, predstavnicom Ureda atašea za socijalna pitanja za jugoistočnu Europu Republike Austrije, predstavnika ministarstva i predstavnicom Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, izlagati Mladen Pandurević, direktor UP FBiH.

I poslodavci i bankari nezadovoljni Zakonom o platnom prometu FBiH

Mladen Pandurević. UP FBiH

Prijedlog Zakona o unutarnjem platnom prometu Federacije Vlada je nedavno povukla iz procedure jer su sindikati obje pošte u FBiH iskazali nezadovoljstvo njime budući da im, kako su naveli, on ukida mogućnost obavljanja platnog prometa. No, to nije najveći problem ovog zakona tvrde iz Udruženja poslodavaca Federacije koji su na nacrt ovog zakona imali veliki broj amandamana.

Mladen Pandurević, direktor Udruženje poslodavaca Federacije, kaže da je u prvoj fazi usvojeno 3, a drugoj još pet njihovih amandamana. Od prva tri usvojena jedan je djelimično usvojen, a on se odnosi na član zbog kojeg je zakon i povučen iz procedure.

Objašnjava da su njihove članice, poštanski operateri, tražili da vrše plate i isplate gotivinskih sredstava. "Djelimično je to uvaženo u smislu da mogu vršiti plaćanje i depozite privatnih lica, ali ne i pravnih lica. Ova dva operatera su to tražili preko resornih ministarstva i preko nekih zastupnika. Ministarstvo financija nije bilo za to i vjerojatno je zbog tih podjela u Vladi prijedlog povučen iz procedure. Nadam se da će se za ovaj problem naći prihvatljivo rješenje", navodi zaeKapija.ba Pandurević.

Dodaje da je ključno pitanje za Udruženje poslodavaca ustvari prioritet plaćanja obveza koji je određen ovim zakonom. Prema ovom prijedlogu zakona se prvo plaćaju javni prihodi, a tek na petom mjestu je plaćanje međusobnih obveza po isporučenoj robi i uslugama. "Tek kada se izmiri plaćanje po javnim prihodima, onda da red dolazi međusobno plaćanje. A prema službenim podacima o utvrđenom javnom dugu Ministarstvo financija je pronašlo da je on 7,5 milijardi KM i da je to generator sveopće nelikvidnosti", navodi Pandurević.

"Zbog toga je naš prijedlog bio da prvo po redu ide isplata pravosnažnih sudskih presuda i da se dugovi namiruju prema vremenu dospjeća. Vlada taj amandman nije prihvatile. Mi tražimo način na koji može doći do međusobnog prebijanja obveza između države i poslodavaca", kaže on.

Navodi da su nedavno imali dva slučaja, dvije građevinske firme, njihove članice, koje su zapošljavale ukupno oko 340 radnika i koje su propale zbog toga što im je račun bio blokiran godinu dana zbog dugovanje za PDV.

"Jedna je imala blokiran račun od 280.000 KM, a druga 400.000 KM s tim da ova prva od države potražuje preko 5,5 milijuna sredstava a druga 1,4 milijuna KM. No, problem je što država njima blokira račun što nisu platili PDV, a ona sama ne plaća svoje obveze", kaže zaeKapija.ba Pandirević.

Dodaje da sada imamo situaciju da je oko 340 radnika ostalo bez posla. "Umjesto da oni pune proračunske fondove sada će se iz proračuna i vanproračunskih fondova za njih osiguravati sredstva kao za nezaposlene. To je jedna glupost i mislim da se mora naći način kako će se riješiti ovaj problem. Znamo da državi treba keš novac, ali ona na ovakav način radi protiv sebe", smatra naš sugovornik.

I bankari su kada se radio ovaj

zakon imali brojne primjedbe. Samir Lačević, voditelj odjeljenja za bankarske poslove edukaciju i trening Udruženja banka u BiH, kaže da što se tiče prijedloga Zakona o unutarnjem platnom prometu u FBiH, iz UBBiH su Federalnom ministarstvu financija 2012. godine. dali svoje komentare i sugestije na predložena zakonska rješenja.

"Ključni komentari koje smo tada dali su i danas aktuelni, a tiču se prinudne naplate i poboljšanja financijske discipline. Naša inicijativa je išla u pravcu unaprijeđenja sistema prinudne naplate koristeći postojeći sistem platnog prometa i registar transakcionih računa kod Centralne banke BiH", navodi Lačević.

Istiće da prijedlog Zakona o unutarnjem platnom prometu u FBiH koji se nalazio u parlamentarnoj proceduri u FBiH slično kao i već implementirani Zakon o unutarnjem platnom prometu u RS uvodi entitetski registar transakcijskih računa te dijeli jedinstveno tržište u BiH. Time s onemogućava pravnim licima u BiH da po slobodnoj volji otvaraju račune kod poslovnih banaka te ograničava ili stavlja pod znak pitanja poslovni promet pravnim licima u Brčko Distriktu i drugom entitetu, kaže Lačević.

"U proceduralnom smislu zakonska rješenja za unutarnji platni promet u BiH birokratiziraju postupak, proizvode za pravna lica dodatne troškove i generalno tehnološki vraća sistem korak nazad", navodi on.

Samir Lačević, UBBiH

Bankari najavljuju više kamate i strožije uvjete za kredite

Mijo Mišić, izvršni sekretar UB BiH

Pismom upozorenja Udruženje banaka BiH poručuje državnim parlamentarcima, ali i Vijeću ministara BiH, Državnoj agenciji za istrage i zaštitu, entitetskim agencijama bankarstva, te svim našim bankama da bi se BiH, zbog neusvajanja tog zakona, uskoro mogli suočiti s ukidanjem komercijalnih kreditnih linija. Ukoliko dođemo na crnu listu zemalja s visokim rizikom, upozoravaju da je oprez u međunarodnim transferima pojačan. Realna mogućnost je da sve garancije odu na dodatne provjere i budu uvjetovane, a sve bez obaveze da budu prihvaćene. „Ne možemo reći da će nastupiti bojkot u plasmanu komercijalnih kreditnih linija, ali u svakom slučaju sve će biti daleko skuplje, sporije i vrlo selektivno”, upozorava izvršni sekretar Udruženja banaka BiH Mijo Mišić.

Safudin Čengić, predsjednik UP FBiH

Uskoro ističe rok za usvajanje Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma u skladu s međunarodnim standardima, koji je našoj zemlji postavio Komitet eksperata Vijeća Evrope – Manival. Ako stranke iz Republike Srpske i dalje budu kočile proces usvajanja ovog rješenja, postoje velike šanse da naša zemlja dospije na crnu listu, na kojoj se već nalaze Iran i Sjeverna Koreja.

U Bosni i Hercegovini bi uskoro mogli biti ukinuti ili pak značajno smanjeni komercijalni krediti. Bila bi to posljedica crne liste zemalja s visokim rizikom finansijskih tokova na koju bismo mogli dospjeti zbog kašnjenja u usvajanju Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti u BiH.

Stranke iz RS-a, uz obrazloženje da je riječ o entitetskoj nadležnosti, osporavaju rješenja predloženog zakona. Reagirali su bankari: preduzeća će imati još manje mogućnosti za dobivanje kredita, iako su i dosadašnje kreditne linije bile usmjerene na tek dva posto predratnih radnih mesta.

Safudin Čengić, predsjednik UO Udruženja poslodavaca FBiH upozorava da bi na ovaj način moglo doći do znatnog usporavanja investicija na području BiH, a ujedno bi određeni privredni subjekti morali da se suoče sa zatvaranjem pogona, odnosno radnih mesta. I jedni i drugi upozoravaju da bi bh. kompanijama koje uspijevaju održati izvoz naplata bila znatno otežana. Sve dodatno pogoršava podatak da bi bankarske garancije finansijskih institucija iz BiH koje naše kompanije ponude poslovnim partnerima u inostranstvu bile pojačano provjeravane, a realno, moguće i da ih mnoge inostrane finansijske institucije prestanu prihvataći.

Efekat na krajnje korisnike je zabrinjavajući. „To bi moglo dovesti do poskupljenja linija finansiranja koje dolaze iz inozemstva, pa bi time i plasmani korisnicima kredita bili skuplji“, kaže Zlatko Barš, direktor Agencije za bankarstvo BiH. Šta bi to osiromašenim građanima značilo, svima je jasno baš kao što je jasan i poziv parlamentarcima od čijeg dogovora ovisi usvajanje tog zakona.

JP BH Pošta d.o.o. nova članica Udruženja poslodavaca FBiH

Udruženju poslodavaca FBiH je početkom maja 2014. godine je pristupila JP BH Pošta d.o.o. Sarajevo

Hano d.o.o. je ulaskom u UPFBiH dobio legitimnu snagu da svoj poslovni ambijent olakšava pogodnostima za koja će se sada zalagati kroz UPFBiH, a koja su bitna karika u daljem razvoju poslodavaca iz Sarajevskog kantona.

Razvoj organiziranog prenosa poruka i pošiljki na prostoru BiH pratimo od vremena starih Rimljana kada se odvijao, tzv. "Rimskim putom", preko Bosne do Panonije u unutrašnjost, a nešto kasnije oživljava i transport tzv."Neretvanskim putom", od Dubrovnika do Luke Drijeva kod Gabele.

U drugoj polovini XIX vijeka, za vrijeme otomanske vladavine u BiH, transport roba, pošte i novca odvijao se neprekidno u svim pravcima uzduž i poprijeko putevima kojima su se kretali karavani otomanskih velikaša u svom pohodu na Zapad.

Poštanskom vezom preko Bosne, vezu sa Turskom održavale su susjedne države Austrija i Francuska. U tom cilju u Sarajevu je uspostavljena tzv. Francuska pošta, a prenos te pošte je povjeren trgovackoj firmi Fraissinet.

Neki dokumenti tvrde da je ta Sarajevska pošta imala i svoj žig na kojem je pisalo Bosna Sarai. Pismo sa ovakvim žigom otpemljeno je 1813. godine iz Sarajeva za Lion.

Sve do kraja vladavine Osmanlija, privatnu poštu, prepiske i trgovacku poštu raznosili su trgovci - kiridžije.

Drugom polovinom XIX vijeka, u Sarajevu je osnovana privatna pošta austrijskog konzula, tzv. Konzulova pošta. Stanovništvo se se više počelo koristiti uslugama ove pošte, što nije odgovaralo Porti, pa je često dolazilo do sukoba između organa vlasti i Konzulove pošte. Ipak, u Sarajevu i Mostaru konzulova pošta nastavila je funkcionirati sve do propasti osmanske vlasti do okupacije 1848. godine.

Povoljne prilike za organizaciju pošte i njene mreže nastupile su dolaskom Topal Osman-paše za bosanskog vezira (1861-1896. godine), nakon donošenja Seferske naredbe.

Prva pošta (telegrafska stanica) ustanovljena je u Mostaru 1858. godine, a u Sarajevu 1864. godine u privatnoj kući (zgrada kod Konaka).

Posljednji dani osmanske vlasti obilježeni su telegramom austrougarskog ministra vanjskih poslova Andrašija, kojim javlja ulazak austrougarske vojske u BiH.

Aneksija Bosne i Hercegovine je donijela pošti i telegrafu radikalno novu organizaciju i novi razmještaj njene mreže u skladu s državnim, vojnim, ekonomskim, političkim i geo-

strateškim ciljevima Austro-Ugarske.

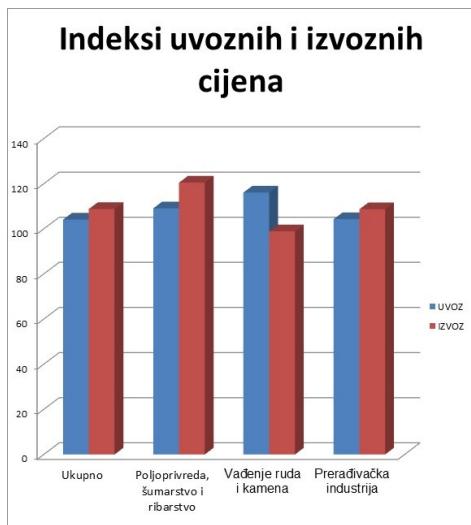
Neposredno nakon zauzimanja Sarajeva, već 1878/79. godine, formirane su ratne, odnosno vojne pošte, sa svojim centralama i ekspoziturama, odnosno etapnim poštanskim stanicama. Na taj način uspostavljena je redovna poštanska veza sa svim dijelovima Monarhije.

Početkom septembra 1878. godine, objavljena je vijest o otvaranju telegrafskih stanica u Derventi, Doboju, Maglaju, Banjoj Luci, Sarajevu i Travniku. Nešto kasnije i u Zenici i Busovači, da bi, već u oktobru, s neograničenom dnevnom i noćnom službom, telegrafske stanice bile formirane u Brčkom, Jajcu, Livnu, Prijedoru, Tuzli, Zvorniku, Bihaku, Goraždu, Mostaru, Trebinju itd.

Do 1914. godine, vojnih poštanskih stanica bilo je 118. Od 1879-1918. proširena je mreža pošta sa stotinu novih poštanskih stanica. Za vrijeme austrougarske uprave, ukupno je otvoreno 150 poštanskih stanica.

Početkom 1911. godine, u nizu brojnih arhitektonskih remek-dijela, ugledni austrougarski arhitekta Josip Vančaš, projektira veleljepno zdanje Glavne pošte u Sarajevu, koja je svečano otvorena 18. maja 1913. godine.

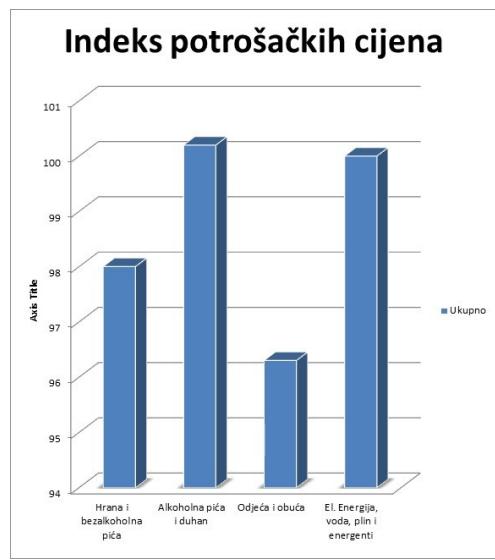

Federacija BiH je u novembru / studenom 2013. ostvarila izvoz u ukupnoj vrijednosti 454.154 hilj./tis. KM, što je za 8.438 hilj./tis. KM ili 1,8% manje u odnosu na oktobar / listopad 2013., odnosno za 4.741 hilj./tis. KM ili 1,0% manje u odnosu na novembar / studeni prethodne godine.

U istom mjesecu ostvaren je uvoz u vrijednosti 812.002 hilj./tis. KM, što je za 71.561 hilj./tis. KM ili 8,1% manje u odnosu na na oktobar / listopad 2013., odnosno za 4.196 hilj./tis. KM ili 0,5% manje u odnosu na novembar / studeni prethodne godine.

U periodu januar – novembar 2013. izvoz je prosjeno svakog mjeseca rastao za 0,8% a uvoz je prosjeno rastao za 1,7%. Ueš Federacije BiH u ukupnom izvozu Bosne i Hercegovine za novembar / studeni 2013. je 64,5%, a u ukupnom uvozu 62,1%. U istom mjesecu procenat pokrivenosti uvoza izvozom u Federaciji BiH je 55,9% i vei je za 3,5% u odnosu na oktobar / listopad 2013. kada je pokrivenost iznosila 52,4%. Trgovinski deficit Federacije BiH za novembar / studeni 2013. iznosi 357.847 hilj./tis. KM. U novembru / studenom 2013. najviše se izvozilo u: Njemačku 94.514 hilj./tis. KM ili 20,8% ukupnog izvoza; Hrvatsku 54.195 hilj./tis. KM ili 11,9% i Italiju 49.235 hilj./tis. KM ili 10,8% ukupnog izvoza.

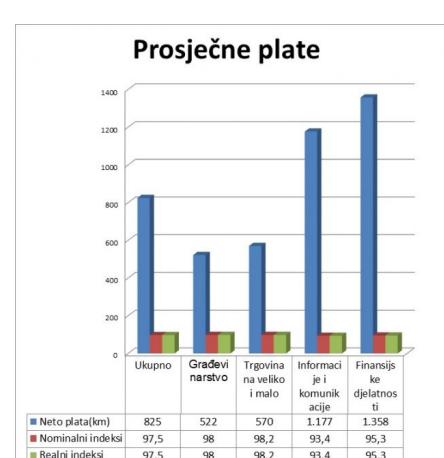

U novembru/studenom 2013. godine ukupan indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda viši je za 1,0% u odnosu na prethodni mjesec. Posmatrano prema glavnim industrijskim grupacijama ukupan indeks cijena energije viši je za 4,9%, a trajnih proizvoda za široku potrošnju za 0,2%. Pad indeksa cijena je registrovan/registriran u grupaciji intermedijarnih proizvoda osim energije za 0,7%, kapitalnih proizvoda za 0,5% i netrajnih proizvoda za široku potrošnju za 0,4%. Posmatrano prema područjima KD-a, indeks cijena je viši za 9,5% u području Proizvodnje i snabdijevanja/opskrbe električnom energijom, gasom/plinom, parom i klimatizaciji, a u području Vađenja ruda i kamena i području Snabdijevanja vodom; uklanjanja otpadnih voda, upravljanja otpadom te djelatnosti sanacije okoliša za 0,3%. U području Prerađivačke industrije indeks cijena je niži za 0,6%. Posmatrano po oblastima, najveći rast indeksa cijena je registrovan/registriran kod Proizvodnje i snabdijevanja/opskrbe električnom energijom, gasom/plinom, parom i klimatizaciji za 9,5%.

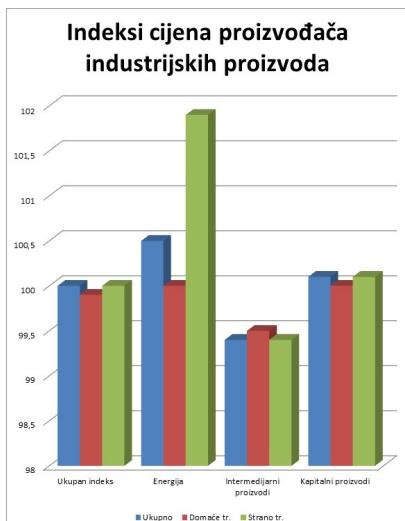
U mjesecu oktobru/listopadu 2013. godine ukupan broj zaposlenih u Federaciji BiH iznosio je 435.813, što predstavlja smanjenje broja zaposlenih za 0,1% u odnosu na septembar/rujan 2013. godine. U odnosu na godišnji prosjek broja zaposlenih u 2012. godini došlo je do smanjenja broja zaposlenih za 0,3%.

Prosječna mjeseca isplaćena neto-plaća po zaposlenom za oktobar/listopad 2013. godine, u Federaciji BiH, iznosi 845 KM, i nominalno je viša za 1,6%, a realno niža za 0,5% u odnosu na prethodni mjesec. U odnosu na isti mjesec prethodne godine prosječna mjeseca isplaćena neto-plaća po zaposlenom za oktobar/listopad 2013. godine nominalno je viša za 0,9%, a realno za 2,8%.

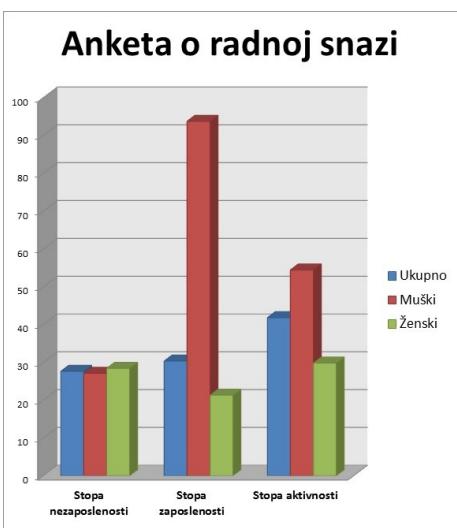

MAKROEKONOMSKI INDIKATORI

Podaci su preuzeti sa stranice; [Federalnog zavoda za statistiku](#)

INDEKS CIJENA PROIZVOĐAČA INDUSTRIJSKIH PROIZVODA

ANKETA O RADNOJ SNAZI

INVESTICIJE, PRESJEK 2011-2012

Indeksi cijena proizvođača industrijskih proizvoda u Federaciji BiH od 2011. godine su izračunati u skladu sa Klasifikacijom djelatnosti BiH 2010 (Službeni glasnik BiH br. 47/10) i Nomenklaturom industrijskih proizvoda Bosne i Hercegovine 2010 (Službeni glasnik BiH br. 12/11 i 41/11).

U saopćenjima i publikacijama u 2012. godini, koje se odnose na indekse cijena proizvođača industrijskih proizvoda, publikovani su samo indeksi za domaće tržište, a od januara 2013. godine se redovno mjesечно objavljaju: ukupan indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda, indeks za domaće tržište i indeks za inostrano/ inozemno tržište.

Posmatrano po oblastima, najveći rast indeksa cijena je registrovan/registriran kod Proizvodnje i snabdijevanja/opskrbe električnom energijom, gasom/plinom, parom i klimatizaciji za 9,5%. Najveći pad indeksa cijena je registrovan/registriran u oblasti Proizvodnje tekstila za 9,2%

Ukupan indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda u novembru/studenom 2013. godine u odnosu na isti mjesec prethodne godine niži je za 2,4%, a u odnosu na decembar/ prosinac 2012. godine niži je za 1,8%.

U 2013. godini stopa zaposlenosti je 30,3% (39,7% za muškarce i 21,3% za žene), što je više za 0,3 procenatnih poena u odnosu na 2012. godinu kada je iznosila 30,0% (40,4% za muškarce i 20,3% za žene). Stopa zaposlenosti je najviša u starosnoj skupini 25 do 49 godina i iznosi 50,8%. Posmatrano prema djelatnostima najveći broj osoba zaposlen je u uslužnim djelatnostima, 54,5% od ukupnog broja zaposlenih.

Stopa anketne nezaposlenosti zabilježila je pad za 1,8 procenatnih poena u odnosu na 2012. godinu. Stopa nezaposlenosti za muškarce opala je za 0,6 procenatnih poena, a za žene za 3,8 procenatnih poena. Kao i do sada stopa nezaposlenosti najviša je među mlađim osobama starosti 15 do 24 godine i iznosi 58,9% (58,8% za muškarce i 59,1% za žene).

Stopa aktivnosti u 2013. godini je 41,8% (54,4% za muškarce i 29,8% za žene) što je niže za 0,6 procenatnih poena u odnosu na prošlu godinu kada je bila 42,4% (55,9% za muškarce i 29,9% za žene). Stopa aktivnosti je najviša u starosnoj skupini 25 do 49 godina i iznosi 68,4%.

Federalni zavod za statistiku u ovom saopćenju objavljuje konačne podatke o investicijama za 2012. godinu.

Podaci su prikupljeni putem sljedećih istraživanja: - Godišnji izvještaj o investicijama u stalna sredstva (obrazac INV-01) za sve pravne osobe; - za oblast poljoprivrede individualnog sektora (poljoprivredna gazdinstva) podaci su prikupljeni putem općina, a bazirani/temeljeni su na procjenama općinskih komisija.

Nisu obuhvaćena investiciona ulaganja samostalnih poduzetnika i domaćinstava.

Podaci o investicijama prikazuju ukupne isplate za investicije po osnovnim oblicima finansiranja/financiranja, ostvarene investicije (nova i polovna/rabljena stalna sredstva) po tehničkoj strukturi i ostvarene investicije u nova stalna sredstva (nova i polovna/rabljena uvozna stalna sredstva) po tehničkoj strukturi.

Svi podaci su iskazani po područjima Klasifikacije djelatnosti BiH 2010, koja je usklađena sa evropskom klasifikacijom NACE Rev. 2, a pravne osobe su grupisane prema sjedištu i pretežnoj djelatnosti investitora (organizacioni princip).

Mula Mustafe Bašeskiye 12/3, 71 000 Sarajevo
Tel; +387 33 264 830
Fax; +387 33 264 831
E-mail; info@upfbih.ba
Web; www.upfbih.ba
<https://twitter.com/Poslodavci>